

[Ellinger.]

Hænderne i Skødet, venter, lever i Spænding, Spændingen tager af, man venter, og man glemmer.

Jeg kommer saa til Direktørboligen, den gamle Villa „Roelighed“. Det er vel nok for Publikum det mest interessante og det mest spændende, og det maa jeg maaske derfor tillade mig at dvæle noget ved. I Sommeren 1918, kun et Par Maaneder efter at Loven om Højskolens Udvidelse var vedtaget, fik jeg det gamle Københavns Sygehjem paa Haanden. Det blev tilbudt mig, og Aarsagen var, at den daværende Sygehjemsbestyrelse ønskede at tilvejebringe et andet, mere tidssvarende Sygehjem. Ved Undersøgelse viste det sig, at den store Bygning fortræffeligt kunde ombygges til Brug for Højskolen og tjene til Erstatning for anden i Loven vedtagen Nybygning, som altsaa kunde skydes ud, og Højskolen vilde desuden komme i Besiddelse af et haardt tiltrængt Forsøgsareal. Med fulgte Villa „Roelighed“, der i Tidernes Løb har haft mange forskellige Beboere, i den sidste Periode en Dorph-Petersen, en Kapelmusikus, en Præst, nemlig Digteren Hostrup, en Universitetsprofessor og til sidst, i over 25 Aar, Sygehjemmets Læge, den meget sympatiske Dr. Høyrup, som for øvrigt senere er afgaaet ved Døden. Denne Villa kunde saa afgives til Direktørbolig, og til en Direktørbolig forelaa der allerede i 90'erne et Udkast. Sagen blev med udførlige Beregninger over Udgifterne og Købets Indflydelse paa den alt vedtagne Byggeslov af Landbrugsministeren forelagt for Rigsdagen, og Erhvervelsen vedtoges enstemmigt af begge Rigsdagens Ting, da man ansaa det for at være en i økonomisk Henseende heldig Erhvervelse. De anstillede Beregninger har slaaet til med en Fuldstændighed, der i høj Grad tjener Byggeriets to Arkitekter til Ære — alle ved, hvor vanskelig Kalkulationen af gamle Huses Ombygning er. At Beregningerne slog til, fremgaar med al ønskelig Tydelighed af den før nævnte Redegørelse, som jeg ved, mange Medlemmer endnu ikke har haft Tid til at læse igennem, men som jeg indtrængende vil anbefale til Læsning.

Som alle bekendt, der var med i hin Tid, blev der i alle Forslag til Bygninger, enten det var Huse eller Skibe o. s. v., beregnet, hvad Prisen vilde have været, dersom Byggeriet havde fundet Sted i Aaret 1914, det sidste Aar, i hvilket man havde faste Enhedspriser, og derefter tog saa Lovgivningsmagten Stilling til Sagen, idet Tiden saa maatte vise, hvad den egentlige

Udgift blev. Lidt ældre Medlemmer af dette høje Ting erindrer sikkert en Debat hér for vel 5—6 Aar siden i Anledning af den store Opsigt, det vakte, at to Færger var blevet saa dyre. I denne Diskussion maatte saavel Edvard Brandes som afdøde Martin Olsen minde Medlemmerne om, at det, som jeg her har nævnt, var almindelig Coutume i hine Tider, og at de store Summer derfor ikke med Rette kunde virke forbavsende — jeg tillader mig at henvise til den da stedfundne Forhandling. Se, nu havde Arkitekterne beregnet, at en Istandsættelse af „Roelighed“ vilde have kostet 32 000 Kr., hvis den var blevet foretaget i 1914, og de siger udtrykkeligt i Bilag til Anmærkningerne til Købeforslaget — enhver kan se det efter —, at de, hvad de virkelige Udgifter angaar, regner med, at alle Byggeudgifter efter 1914 — og dette var altsaa i 1918 — maa multipliceres med 3, hvilket for Villa „Roelighed“s Vedkommende vilde føre til 96 000 Kr. Dette Forhold har staaet alle paa Rigsdagen klart ved Lovens Vedtagelse, og jeg er da min sandten ganske uskyldig i, at Huset var saa medtaget, at der maatte en Reparation som den nævnte til, ligesom jeg er ganske uskyldig i den Prisstigning, som i øvrigt har fundet Sted overalt i Krigs- og Efterkrigs-aarene. Den virkelige Istandsættelsesudgift er ca. 83 000 Kr., Priserne var jo ogsaa i Mellemtiden faldet.

Det smukke gamle Hus er fredet af Staten i første Klasse. Det var i en slem Forfatning; der var ikke drænet om Bygningen, og der var Fugt og Mug i Kælderen, Taget havde i lange Tider været utæt, Hullerne var saa store, at de lignede mægtige Stjerner paa Himlen, naar man saa op imod Taget, saa at Regn og Sne havde forvoldt Ødelæggelser i Tidernes Løb. Jeg husker, at Lægen to Dage efter, at han var flyttet ud, anmeldte paa Højskolens Kontor, at Loftet i en af Stuerne var faldet ned. I Mezzaninetagens Værelser bestod Væggen flere Steder kun af Læred og Tagsten udenfor, o. s. v., o. s. v. Ved Husets Istandsættelse er der kun foretaget det nødtørftige — og ikke en Gang det. Flere af Gulvene er i en daarlig Forfatning, hvorfor jeg, da jeg havde boet der et Aars Tid, lod lægge Linoleum paa et af dem, men jeg betalte de ca. 250 Kr., det kostede, af min egen Lomme, og jeg har ikke taget Linoleumet med mig, da jeg holdt op med at være Direktør. Da jeg under Istandsættelsen skønnede, at Udgiften løb op til omkring de 80 000 Kr., standsede jeg den for ikke at faa en kedelig Overskridelse. Alarmeret af nogle Avisskriverier aflagde det daværende